

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 22 grudnia 2017 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Pilny tryb prejudycjalny – Współpraca policyjna i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Europejski nakaz aresztowania – Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi – Warunki wykonania – Podstawy fakultatywnej odmowy wykonania – Artykuł 4a ust. 1, dodany decyzją ramową 2009/299/WSiSW – Nakaz wydany do celów wykonania kary pozbawienia wolności – Pojęcie „rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie” – Zakres – Osoba prawomocnie skazana na karę pozbawienia wolności w wyniku rozprawy, która odbyła się w obecności tej osoby – Kara, której wykonanie zostało następnie częściowo zawieszono pod określonymi warunkami – Późniejsze postępowanie, w którego wyniku zarządzono wykonanie kary z powodu nieprzestrzegania tych warunków – Postępowanie w przedmiocie uchylecia, które odbyło się pod nieobecność zainteresowanego

W sprawie C-571/17 PPU

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Rechtbank Amsterdam (sąd rejonowy w Amsterdamie, Niderlandy) postanowieniem z dnia 28 września 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w samym dniu, w postępowaniu w sprawie wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko

Sametowi Ardicowi,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: J.L. da Cruz Vilaça, prezes izby, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger i F. Biltgen (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 listopada 2017 r., rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Openbaar Ministerie przez K. van der Schafta oraz U.E.A. Weitzel, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu S. Ardica przez T.O.M. Diebena, L.J. Woltringa oraz J.W. Ebbinka, advocaten,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez J. Langera oraz M.K. Bulterman, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego oraz M. Hellmanna, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Irlandii przez G. Hodge, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. Mullan, BL,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez R. Troostersa oraz S. Grünheid, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 4a ust. 1 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1), zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową 2002/584”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach wykonania w Niderlandach wydanego przez Staatsanwaltschaft Stuttgart (prokuraturę w Stuttgarcie, Niemcy) europejskiego nakazu aresztowania Sameta Ardica w celu wykonania w Niemczech dwóch kar pozbawienia wolności.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

- 3 Artykuł 6 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (zwanej dalej „EKPC”), zatytułowany „Prawo do rzetelnego procesu sądowego”, stanowi:

„1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej [...].

2. Każdego oskarżonego o popełnienie czynu zagrożonego karą uważa się za niewinnego do czasu udowodnienia mu winy zgodnie z ustawą.

3. Każdy oskarżony o popełnienie czynu zagrożonego karą ma co najmniej prawo do:

- a) niezwłocznego otrzymania szczegółowej informacji w języku dla niego zrozumiałym o istocie i przyczynie skierowanego przeciwko niemu oskarżenia;
- b) posiadania odpowiedniego czasu i możliwości do przygotowania obrony;
- c) bronięcia się osobiście lub przez ustanowionego przez siebie obrońcę, a jeśli nie ma wystarczających środków na pokrycie kosztów obrony, do bezpłatnego korzystania z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości;

- d) przesłuchania lub spowodowania przesłuchania świadków oskarżenia oraz żądania obecności i przesłuchania świadków obrony na takich samych warunkach jak świadków oskarżenia;
- e) korzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza, jeżeli nie rozumie lub nie mówi językiem używanym w sądzie”.

Prawo Unii

Karta

- 4 Artykuły 47 i 48 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”) wchodzą w zakres tytułu VI „Wymiar sprawiedliwości”.
- 5 Zgodnie z art. 47 karty, zatytułowanym „Prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu”:

„Każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule.

Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. Każdy ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela.

[...]”.

- 6 Wyjaśnienia dotyczące karty praw podstawowych (Dz.U. 2007, C 303, s. 17) uściślają w odniesieniu do art. 47 akapit drugi karty, że przepis ten odpowiada art. 6 ust. 1 EKPC.
- 7 Artykuł 48 karty, zatytułowany „Domniemanie niewinności i prawo do obrony”, stanowi:

„1. Każdego oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona zgodnie z prawem.

2. Każdemu oskarżonemu gwarantuje się poszanowanie prawa do obrony”.

- 8 Wyjaśnienia, o których mowa w pkt 6 niniejszego wyroku, uściślają w tym zakresie:

„Artykuł 48 jest taki sam jak artykuł 6 ustępy 2 i 3 [EKPC] [...].

[...]

Zgodnie z artykułem 52 ustęp 3 prawo to ma takie samo znaczenie i zakres jak prawo zagwarantowane przez [EKPC]”.

- 9 Artykuł 52 karty, zatytułowany „Zakres i wykładnia praw i zasad”, stanowi:

„[...]

3. W zakresie, w jakim niniejsza karta zawiera prawa, które odpowiadają prawom zagwarantowanym w [EKPC], ich znaczenie i zakres są takie same jak praw przyznanych przez tę konwencję. Niniejsze postanowienie nie stanowi przeszkody, aby prawo Unii przyznawało szerszą ochronę.

[...]

7. Wyjaśnienia sporządzone w celu wskazania wykładni niniejszej Karty są należycie uwzględniane przez sądy Unii i państw członkowskich”.

Decyzje ramowe 2002/584 i 2009/299

- 10 Artykuł 1 decyzji ramowej 2002/584, zatytułowany „Definicja europejskiego nakazu aresztowania i zobowiązania do jego wykonania”, przewiduje:

„1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną [orzeczenie sądowe wydane] przez państwo członkowskie w celu aresztowania [zatrzymania] i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wnioski, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności].

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.

3. Niniejsza decyzja ramowa nie skutkuje modyfikacją obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 [UE]”.

- 11 W art. 3, 4 i 4a wspomnianej decyzji ramowej wymieniono w sposób wyczerpujący podstawy obligatoryjnej i fakultatywnej odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania.

- 12 Decyzja ramowa 2009/299 uściśla podstawy odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania przez wykonujący nakaz organ sądowy państwa członkowskiego, gdy zainteresowana osoba nie stawiała się na rozprawę.

- 13 Zgodnie z art. 1 decyzji ramowej 2009/299, zatytułowanym „Cele i zakres zastosowania”:

„1. Niniejsza decyzja ramowa ma na celu wzmocnienie praw procesowych osób, wobec których toczy się postępowanie karne, ułatwienie współpracy sądowej w sprawach karnych, a w szczególności usprawnienie wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych przez państwa członkowskie.

2. Niniejsza decyzja ramowa nie powoduje zmiany obowiązku przestrzegania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa zawartych w art. 6 traktatu, w tym prawa do obrony przysługującego osobom, wobec których toczy się postępowanie karne, ani nie powoduje zmiany żadnych obowiązków spoczywających w tym względzie na organach sądowych.

3. Niniejsza decyzja ramowa ustanawia wspólne zasady uznawania lub wykonywania w jednym państwie członkowskim (wykonującym państwie członkowskim) orzeczeń sądowych wydanych w innym państwie członkowskim (wydającym państwie członkowskim) w wyniku postępowania, podczas którego dana osoba nie była obecna [...]”.

- 14 Artykuł 4a decyzji ramowej 2002/584, dodany przez art. 2 decyzji ramowej 2009/299, nosi tytuł „Decyzje [Orzeczenia] wydane w wyniku rozprawy, na której dana osoba nie stawiała się osobiście”. Jego ust. 1 brzmi następująco:

„Organ sądowy wykonujący może także odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego z myślą o wykonaniu kary pozbawienia wolności lub zastosowaniu środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności], jeżeli dana osoba nie stawiała się osobiście na rozprawie,

w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w europejskim nakazie aresztowania stwierdza się, że dana osoba, zgodnie z dalszymi wymogami proceduralnymi określonymi w prawie krajowym wydającego państwa członkowskiego:

a) w odpowiednim terminie:

i) została wezwana osobiście i tym samym została poinformowana o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymała urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedziała o wyznaczonej rozprawie;

oraz

ii) została poinformowana, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się ona na rozprawie;

albo

b) wiedząc o wyznaczonej rozprawie, udzieliła pełnomocnictwa obrońcy, który został wyznaczony przez daną osobę albo przez państwo do tego, aby ją bronić na rozprawie, i obrońca ten faktycznie bronił jej na rozprawie;

albo

c) po doręczeniu jej orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylecia lub zmiany pierwotnego orzeczenia:

i) wyraźnie oświadczyła, że nie kwestionuje orzeczenia;

lub

ii) w ustawowym terminie nie wystąpiła o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie złożyła odwołania;

albo

d) orzeczenie nie zostało jej doręczone osobiście, ale:

i) zostanie jej bezzwłocznie doręczone osobiście po jej przekazaniu oraz zostanie wyraźnie pouczone o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylecia lub zmiany pierwotnego orzeczenia;

oraz

ii) zostanie poinformowana o terminie, w którym musi wystąpić o takie ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyć odwołanie, jak wspomniano w odnośnym europejskim nakazie aresztowania”.

15 Artykuł 8 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 ma następujące brzmienie:

„Europejski nakaz aresztowania zawiera następujące informacje, podawane zgodnie z formularzem znajdującym się w załączniku:

a) tożsamość i obywatelstwo osoby, do której skierowany jest wniosek [której dotyczy nakaz];

b) nazwisko i imię, adres, telefon i faks oraz adres e-mail wydającego nakaz organu sądowego;

- c) dowody istnienia podlegającego wykonaniu wyroku [orzeczenia o środku zabezpieczającym], [postanowienia o tymczasowym aresztowaniu] lub jakiegokolwiek innego podlegającego wykonaniu orzeczenia sądowego mającego analogiczny skutek prawny [o tej samej mocy prawnej], a wchodzącego w zakres [stosowania] art. 1 i 2;
- d) charakter i kwalifikacja prawna przestępstwa, szczególnie w odniesieniu do art. 2;
- e) opis okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym jego czas i miejsce oraz stopień jego popełnienia przez osobę, której dotyczy wnioski;
- f) orzeczona kara, jeśli istnieje prawomocny wyrok, lub skala kar przewidzianych za to przestępstwo w prawodawstwie wydającego nakaz państwa członkowskiego;
- g) jeśli to możliwe – inne skutki przestępstwa”.

16 Artykuł 15 tej decyzji ramowej, zatytułowany „Decyzja o przekazaniu”, przewiduje:

„1. Decyzję o tym, czy dana osoba ma zostać przekazana, podejmuje wykonujący nakaz organ sądowy z uwzględnieniem terminów i zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji ramowej.

2. Jeśli wykonujący [nakaz] organ sądowy uważa informacje przekazane przez wydające nakaz państwo członkowskie za niewystarczające do celów podjęcia decyzji o przekazaniu, występuje o bezzwłoczne przekazanie niezbędnych informacji uzupełniających, w szczególności w odniesieniu do art. 3–5 oraz art. 8 oraz może ustalić termin ich otrzymania, z uwzględnieniem konieczności zachowania terminu określonego w art. 17.

3. Wydający nakaz organ sądowy może w dowolnym terminie przysyłać wszelkie dodatkowe przydatne informacje do wykonującego nakaz organu sądowego”.

Prawo krajowe

Prawo niderlandzkie

17 Overleveringswet (ustawa o przekazywaniu osób) z dnia 29 kwietnia 2004 r. (Stb. 2004, nr 195) dokonuje transpozycji decyzji ramowej 2002/584 do prawa niderlandzkiego.

18 Artykuł 12 tej ustawy ma następujące brzmienie:

„Przekazanie nie jest dozwolone, w przypadku gdy europejski nakaz aresztowania służy wykonaniu orzeczenia, a oskarżony nie stawił się osobiście na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, chyba że w europejskim nakazie aresztowania stwierdza się, że zgodnie z wymogami proceduralnymi wydającego nakaz państwa członkowskiego:

- a) oskarżony został wezwany osobiście w odpowiednim terminie, a tym samym został poinformowany o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w wyniku której wydano to orzeczenie, albo inną drogą rzeczywiście otrzymał urzędową informację o wyznaczonym terminie i miejscu rozprawy, w sposób jednoznacznie pozwalający stwierdzić, że wiedział o wyznaczonej rozprawie i został poinformowany, że orzeczenie może zostać wydane, jeżeli nie stawi się na rozprawie; lub
- b) oskarżony wiedział o rozprawie i ustanowił do swej obrony pełnomocnika procesowego własnego wyboru lub wyznaczonego z urzędu i pełnomocnik ów bronił go na rozprawie; lub

- c) oskarżony, po doręczeniu mu orzeczenia i wyraźnym pouczeniu o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do złożenia odwołania, w których to procedurach miał prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia:
- 1° wyraźnie oświadczył, że nie kwestionuje orzeczenia, albo
  - 2° nie wystąpił w wyznaczonym terminie o ponowne rozpoznanie sprawy ani nie wniósł odwołania, albo
- d) orzeczenie nie zostało doręczone oskarżonemu osobiście, lecz:
- 1° zostanie mu bezzwłocznie doręczone osobiście po jego przekazaniu oraz zostanie on wyraźnie pouczone o prawie do ponownego rozpoznania sprawy lub do wniesienia odwołania, w których to procedurach dana osoba ma prawo uczestniczyć i które pozwalają na ponowne rozpoznanie sprawy pod względem merytorycznym i z uwzględnieniem nowych dowodów oraz które mogą prowadzić do uchylenia lub zmiany pierwotnego orzeczenia;
  - 2° zostanie poinformowany o terminie, w którym musi wystąpić o takie ponowne rozpoznanie sprawy lub złożyć odwołanie, jak wspomniano w odnośnym europejskim nakazie aresztowania”.

Prawo niemieckie

- 19 Paragraf 56a Strafgesetzbuch (kodeksu karnego, zwanego dalej „StGB”) stanowi:

„1. Sąd określa czas trwania okresu próby. Nie może on przekraczać 5 lat i być krótszy niż 2 lata.

2. Okres próby rozpoczyna bieg z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o zawieszeniu wykonania kary. Czas ten może zostać następnie skrócony do minimalnego wymiaru lub przed jego upływem przedłużony do maksymalnego wymiaru”.

- 20 Zgodnie z brzmieniem § 56b StGB:

„1. Sąd może zobowiązać skazanego do wykonania określonych czynności, które służą naprawieniu wyrządzonej szkody. W tym wypadku nie można stawiać skazanemu warunków, które są niewykonalne.

2. Sąd może zobowiązać skazanego do dołożenia wszelkich starań w celu naprawienia szkody wyrządzonej wskutek jego czynu, do wpłacenia określonej sumy pieniężnej na rzecz organizacji pożytku publicznego, jeżeli jest to właściwe ze względu na charakter czynu i osobowość sprawcy, w przeciwnym razie do wykonania pracy na cele społeczne lub do wpłacenia określonej kwoty na rzecz skarbu państwa.

[...]”.

- 21 Paragraf 56c StGB ma następujące brzmienie:

„1. Sąd udziela skazanemu w razie potrzeby instrukcji na czas trwania okresu próby, aby nie popełniał on dalszych czynów karalnych. W tym wypadku nie można stawiać skazanemu warunków dotyczących jego stylu życia, które są niewykonalne.

2. Sąd może zobowiązać skazanego do przestrzegania nakazów dotyczących miejsca jego pobytu, pobieranego kształcenia, zatrudnienia lub czasu wolnego lub organizacji sytuacji ekonomicznej, do okresowego zgłaszania się do sądu lub innego organu, do powstrzymywania się od kontaktu z osobą poszkodowaną lub z niektórymi osobami lub z osobami z określonej grupy, które mogą mu dawać

powód lub prowokować go do popełniania kolejnych czynów karalnych, zbliżania się do nich, zatrudniania ich, szkolenia ich lub udzielania im schronienia, do nieposiadania określonych przedmiotów, które mogą mu dawać powód lub prowokować go do popełniania kolejnych czynów karalnych, do nieprzechowywania ich oraz ich nienoszenia albo do wywiązywania się z zobowiązań alimentacyjnych.

[...]”.

22 Zgodnie z § 56d StGB:

„1. Sąd poddaje skazanego kontroli i dozorowi kuratora sądowego na cały czas lub część trwania okresu próby, jeśli zachodzi taka potrzeba, w celu zapobieżenia popełnianiu przez niego dalszych czynów karalnych.

2. Sąd co do zasady orzeka kontrolę i dozór zgodnie z ust. 1, w sytuacji gdy zawiesza wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze dłuższym niż dziewięć miesięcy, a skazany nie ukończył jeszcze 27 lat.

3. Kurator sądowy służy skazanemu pomocą i wsparciem. W porozumieniu z sądem nadzoruje przestrzeganie warunków i instrukcji, a także ofert i zobowiązań, oraz sporządza sprawozdania na temat sposobu życia skazanego w ustalonych przez sąd odstępach czasu. Kurator sądowy informuje sąd o rażącym i uporczywym naruszaniu warunków, instrukcji, ofert i zobowiązań.

[...]”.

23 Paragraf 56f StGB, zatytułowany „Uchylenie zawieszenia”, stanowi:

„1. Właściwy sąd uchyla zawieszenie, jeśli skazany popełnia przestępstwo w trakcie okresu próby i wykazuje w ten sposób, że oczekiwanie, które poprzedzało zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, zostało zawiedzione, jeśli w sposób rażący lub uporczywy narusza instrukcje albo uporczywie uchyla się od dozoru i kontroli kuratora, przez co zachodzi obawa powrotu do przestępstwa, albo jeśli w sposób rażący lub uporczywy narusza warunki [...]”.

2. Sąd nie uchyla jednak zawieszenia, jeżeli wystarczające jest nałożenie dodatkowych warunków lub obowiązków, w szczególności objęcie skazanego dozorem kuratora lub wydłużenie okresu próby lub dozoru. W sytuacjach określonych w drugim wypadku wymienionym w ust. 1 okres próby nie może zostać przedłużony o więcej niż połowę pierwotnie ustalonego okresu próby.

[...]”.

24 Zgodnie z § 57 StGB, zatytułowanym „Zawieszenie wykonania pozostałej części kary pozbawienia wolności określonej czasowo”:

„1. W sytuacji gdy zostały odbyte dwie trzecie orzeczonej kary, nie mniej jednak niż 2 miesiące, sąd zawiesza wykonanie pozostałej części kary pozbawienia wolności określonej czasowo na okres próby po zbadaniu, czy nie stoi temu na przeszkodzie interes bezpieczeństwa publicznego i za zgodą skazanego. Podejmując decyzję, sąd uwzględnia w szczególności osobowość skazanego, sposób jego życia przed popełnieniem przestępstwa, okoliczności popełnienia czynu, wagę dobra podlegającego ochronie prawnej, które byłoby zagrożone w wypadku recydywy oraz zachowanie skazanego w czasie odbywania kary, jego warunki życia oraz rezultaty, jakich należy oczekiwać po zawieszeniu wykonania kary.

2. W sytuacji gdy została odbyta połowa kary pozbawienia wolności określonej czasowo, nie mniej jednak niż 6 miesięcy, sąd może zawiesić wykonanie pozostałej części kary na okres próby, jeśli skazany odbywa po raz pierwszy karę pozbawienia wolności, a kara ta nie przekracza 2 lat albo ogólna

ocena popełnionego czynu, osobowość skazanego i jego zachowanie podczas odbywania kary uzasadniają istnienie szczególnych okoliczności oraz jeśli zostały spełnione pozostałe przesłanki zawarte w ust. 1.

3. Postanowienia §§ 56a–56e stosuje się odpowiednio; okres próby nie może przekraczać okresu reszty kary, nawet jeśli zostanie później skrócony. Jeśli skazany odbył przynajmniej jeden rok kary zanim orzeczono warunkowe zawieszenie pozostałej do odbycia kary, to sąd oddaje zwykle skazanego na cały czas trwania okresu próby lub jego część pod kontrolę i dozór kuratora sądowego.

4. Jeżeli kara pozbawienia wolności została wykonana przez zaliczenie na poczet kary, to uważa się ją za odbytą w znaczeniu ust. 1–3.

5. Postanowienia §§ 56f i 56g stosuje się odpowiednio. Sąd zarządza wykonanie kary także wtedy, gdy skazany w okresie pomiędzy skazaniem a postanowieniem o zawieszeniu kary popełnił czyn karalny, którego sąd nie mógł uwzględnić z przyczyn faktycznych w chwili, gdy orzekał o zawieszeniu wykonania kary, a który gdyby został uwzględniony, prowadziłby do odmowy warunkowego zawieszenia kary; wyrokiem skazującym jest wyrok, który został wydany na podstawie po raz ostatni ustalonego stanu faktycznego sprawy.

6. Sąd może orzec, że wykonanie pozostałej części kary pozbawienia wolności określonej czasowo nie zostanie zawieszona na okres próby, jeśli skazany nie przedkłada pełnych informacji lub przedkłada nieprawdziwe informacje na temat miejsca znajdowania się przedmiotów, które podlegają przepadkowi.

[...]”.

25 Paragraf 33a Strafprozeßordnung (kodeksu postępowania karnego, zwanego dalej „StPO”), zatytułowany „Wznowienie postępowania w razie nieprzyznania prawa do składania wyjaśnień”, stanowi:

„Jeżeli sąd orzekł z naruszeniem prawa strony do składania wyjaśnień w sposób, który wpłynął na orzeczenie, a postanowienie nie podlega zaskarżeniu ani nie przysługuje na nie żaden inny środek prawny, sąd z urzędu lub na wniosek wznawia postanowieniem postępowanie na etapie, na którym znajdowało się ono przed wydaniem orzeczenia, o ile strona nie została przez to pokrzywdzona. Paragraf 47 stosuje się odpowiednio”.

26 Paragraf 35 StPO, zatytułowany „Podanie do wiadomości”, ma następujące brzmienie:

„1. Orzeczenia wydane w obecności zainteresowanego są mu podawane do wiadomości w drodze ogłoszenia. Kopię wydaje się mu na jego wniosek.

2. Pozostałe orzeczenia są podawane do wiadomości w drodze doręczenia. Jeżeli podanie do wiadomości orzeczenia nie powoduje rozpoczęcia biegu terminu, wystarczy zwykle powiadomienie bez zachowania szczególnej formy.

3. Osoba, która nie znajduje się na wolności, może żądać, aby odczytać jej doręczone pismo”.

27 Paragraf 37 StPO, zatytułowany „Doręczenia”, stanowi:

„1. Doręczenia regulują odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

2. W sytuacji gdy doręczenie jednej stronie odbywa się poprzez doręczenie kilku osobom uprawnionym do jego otrzymania, termin oblicza się na podstawie ostatniego doręczenia.

[...]”.

28 Zgodnie z § 40 StPO, zatytułowanym „Doręczenia w drodze ogłoszenia”:

„1. Doręczenie w drodze ogłoszenia dopuszcza się, jeżeli doręczenie pisma oskarżonemu, któremu nie doręczono jeszcze wezwania do stawienia się na rozprawie głównej, nie można dokonać w Niemczech w przepisanej formie i jeżeli zastosowanie przepisów regulujących doręczenia za granicą wydaje się niemożliwe do wykonania lub skazane na niepowodzenie. Doręczenie uważa się za dokonane po upływie 2 tygodni od publikacji ogłoszenia.

2. Jeżeli wezwanie do stawiennictwa na rozprawę główną zostało już doręczone oskarżonemu, doręczenie w drodze ogłoszenia dopuszcza się w stosunku do niego, gdy nie jest możliwe dokonanie doręczenia w Niemczech w przepisanej formie.

3. Doręczenie w drodze ogłoszenia dopuszcza się w postępowaniu odwoławczym wszczętym przez oskarżonego, jeżeli niemożliwe jest dokonanie doręczenia na adres, na który dokonano ostatniego doręczenia lub który oskarżony ostatnio podał”.

29 Zgodnie z § 311 StPO, zatytułowanym „Zażalenie w trybie natychmiastowym”:

„1. Zażalenie w trybie natychmiastowym regulują następujące przepisy szczególne.

2. Zażalenie w trybie natychmiastowym składa się w terminie jednego tygodnia; termin rozpoczyna bieg od podania orzeczenia do wiadomości (§ 35).

3. Sąd nie jest właściwy do zmiany swojego orzeczenia zaskarżonego w drodze zażalenia. Dopuszcza jednak zażalenie, jeżeli ze szkodą dla wnoszącego zażalenie ocenił fakty lub dowody, w zakresie których wnoszący zażalenie nie złożył jeszcze wyjaśnień, i na podstawie później przedłożonego wniosku uznaje zażalenie za uzasadnione”.

30 Paragraf 453 StPO, zatytułowany „Późniejsze orzeczenie w przedmiocie zawieszenia wykonania kary na okres próby lub w przedmiocie poddania próbie”, stanowi:

„1. Sąd wydaje późniejsze orzeczenia w przedmiocie zawieszenia wykonania kary na okres próby lub w przedmiocie poddania próbie (§§ 56a–56g, 58, 59a, 59b StGB) bez przeprowadzania rozprawy w drodze postanowienia. Prokurator i oskarżony muszą zostać wysłuchani. Paragraf 246a ust. 2 oraz § 454 ust. 2 zdanie czwarte stosuje się odpowiednio. W sytuacji gdy sąd musi orzec w przedmiocie zarządzenia wykonania kary z powodu naruszenia warunków lub instrukcji, umożliwia skazanemu ustne złożenie wyjaśnień. W sytuacji gdy wyznaczono kuratora, sąd informuje go o planowanym zarządzeniu wykonania kary lub o darowaniu kary; sąd poinformuje go o okolicznościach, z którymi zapoznał się w innych postępowaniach karnych, jeśli uzna to za stosowne w kontekście celu kontroli okresu próby.

2. Orzeczenia określone w ust. 1 podlegają zaskarżeniu. Środek zaskarżenia może opierać się jedynie na tym, że nakaz był niezgodny z prawem lub że okres próby został następnie przedłużony. Uchylenie zawieszenia, darowanie kary, uchylenie darowania, skazanie na karę podlegającą warunkowemu umorzeniu i stwierdzenie, czy próba odniosła zamierzony skutek (§§ 56f, 56g, 59b kodeksu karnego) można wnieść do sądu w drodze zażalenia w trybie natychmiastowym”.

Spór w postępowaniu głównym i pytanie prejudycjalne

- 31 Z postanowienia odsyłającego wynika, że w dniu 13 czerwca 2017 r. officier van justitie bij de Rechtbank (prokurator przy sądzie, Niderlandy) skierował do sądu odsyłającego, czyli Rechtbank Amsterdam (sądu rejonowego w Amsterdamie, Niderlandy), wniosek o rozpatrzenie wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego w dniu 9 maja 2017 r. przez Staatsanwaltschaft Stuttgart (prokuraturę w Stuttgarcie).
- 32 Przedmiotem tego europejskiego nakazu aresztowania jest aresztowanie i przekazanie S. Ardica, obywatela niemieckiego zamieszkującego w Niderlandach, w celu wykonania w Niemczech dwóch kar pozbawienia wolności, każdej orzeczonej w wymiarze jednego roku i ośmiu miesięcy na mocy uprawomocnionych wyroków z dnia 4 marca 2009 r. i z dnia 10 listopada 2010 r., wydanych odpowiednio przez Amtsgericht Böblingen (sąd rejonowy w Böblingen, Niemcy) i Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (sąd rejonowy w Stuttgarcie-Bad Cannstatt, Niemcy) w wyniku rozpraw, na których zainteresowany stawiał się osobiście.
- 33 Z postanowienia odsyłającego wynika, że po odbyciu przez S. Ardica części obu kar właściwe sądy niemieckie zawiesiły wykonanie pozostałej ich części. Jednakże orzeczeniami z dnia 4 kwietnia i 18 kwietnia 2013 r. Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (sąd rejonowy w Stuttgarcie-Bad Cannstatt) uchylił te zawieszenia i zarządził wykonanie pozostałej części kar, czyli 338 i 340 dni, z tego względu, że zainteresowany nie przestrzegał postawionych mu warunków oraz uchylił się od kontroli i dozoru kuratora, jak również od kontroli sądu.
- 34 Sąd odsyłający wywodzi z informacji zawartych w europejskim nakazie aresztowania rozpatrywanym w postępowaniu głównym, że S. Ardic nie stawiał się w postępowaniach, które doprowadziły do wydania orzeczenia o uchyleniu.
- 35 Europejski nakaz aresztowania wspomina również, że orzeczenia uchylające rozpatrywane w postępowaniu głównym podlegały jedynie doręczeniu w drodze ogłoszenia w rozumieniu § 40 StPO, a tym samym S. Ardicowi musiałyby zostać przyznane prawo do złożenia wyjaśnień a posteriori w stosunku do tych orzeczeń, bez wpływu jednak na ich wykonalność.
- 36 Sam S. Ardic potwierdził, że nie stawiał się na posiedzeniach, w wyniku których wydano orzeczenia uchylające rozpatrywane w postępowaniu głównym, i oświadczył, że gdyby wiedział o dacie i miejscu tych posiedzeń, uczestniczyłby w nich celem przekonania niemieckich sądów do niewydawania orzeczeń uchylających.
- 37 Według sądu odsyłającego sądy niemieckie muszą uchylić zawieszenie przede wszystkim wtedy, gdy skazany uporczywie uchylił się od kontroli i dozoru kuratora sądowego lub nie przestrzegał postawionych mu warunków. Z drugiej strony sądy te muszą powstrzymać się od uchylenia zawieszenia, jeżeli zasadniczo wystarczy nałożyć dodatkowe warunki lub przedłużyć okres próby.
- 38 Z orzeczeń uchylających rozpatrywanych w postępowaniu głównym wynika, że Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (sąd rejonowy w Stuttgarcie-Bad Cannstatt) stwierdził, że nałożenie dodatkowych warunków lub przedłużenie okresu próby nie wystarczy i że uchylenie zawieszenia jest zgodne z zasadą proporcjonalności.
- 39 Sąd odsyłający wnioskuje stąd, że przy orzekaniu o uchyleniu sąd niemiecki dysponuje swobodą oceny umożliwiającą mu uwzględnienie sytuacji lub osobowości zainteresowanego.
- 40 W tym kontekście sąd ten zauważa, że w wyroku z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629) Trybunał dokonał rozróżnienia między środkami, które zmieniają wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności, a środkami dotyczącymi warunków wykonania takiej kary. W pkt 85 tego wyroku Trybunał stwierdził bowiem, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw

Człowieka art. 6 ust. 1 EKPC nie znajduje zastosowania do kwestii związanych z warunkami dotyczącymi wykonania kary pozbawienia wolności, „w szczególności dotyczącymi warunkowego przedterminowego zwolnienia”.

- 41 Tymczasem w niniejszej sprawie orzeczenia uchylające rozpatrywane w postępowaniu głównym nie zmieniły wymiaru kary pozbawienia wolności wymierzonej S. Ardicowi, bowiem S. Ardic musiał odbyć całkowitą długość tych kar, po odliczeniu już wykonanego okresu kary.
- 42 Zdaniem sądu odsyłającego z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) faktycznie wynika, że pytania dotyczące wykonania kar nie dotyczą zasadności oskarżenia w wytoczonej przeciwko danej osobie sprawie karnej w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC (wyroki ETPC: z dnia 17 września 2009 r. w sprawie Enea przeciwko Włochom CE:ECHR:2009:0917JUD007491201, § 97; z dnia 23 października 2012 r. w sprawie Ciok przeciwko Polsce, CE:ECHR:2012:1023DEC000049810, § 38).
- 43 Takie podejście byłoby zgodne z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka dotyczącym pojęcia „uznania za winnego” w rozumieniu art. 7 ust. 1 EKPC, zgodnie z którym termin ten jest ściśle związany z pojęciem „[rozstrzygnięcia] o zasadności [...] oskarżenia w wytoczonej przeciwko [danej osobie] sprawie karnej” w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC. Sąd ten orzekł bowiem, że sprawy dotyczące wykonania kary również nie wchodzą w zakres uznania za winnego (wyroki ETPC: z dnia 10 lipca 2003 r. w sprawie Grava przeciwko Włochom, CE:ECHR:2003:0710JUD004352298, § 51; z dnia 23 października 2012 r. w sprawie Giza przeciwko Polsce, CE:ECHR:2012:1023DEC000199711, § 36).
- 44 Sąd odsyłający wskazuje następnie, że wyrok ETPC z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie Boulois przeciwko Luksemburgowi (CE:ECHR:2012:0403JUD003757504), do którego Trybunał odniósł się w pkt 85 wyroku z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629), podobnie jak inne wyroki ETPC, na które ETPC powołuje się w § 87 pierwszego wyroku, dotyczył zatrzymanych, którzy wszczęli postępowanie w przedmiocie tymczasowego zwolnienia z zakładu karnego, zwolnienia z aresztu tymczasowego, umieszczenia w zakładzie o wysokim poziomie bezpieczeństwa oraz objęcia amnestią.
- 45 Sąd odsyłający uściśla również, że Europejska Komisja Praw Człowieka uznała, że postępowanie w sprawie uchylenia zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności lub w sprawie uchylenia warunkowego przedterminowego zwolnienia nie wchodzi w zakres stosowania art. 6 ust. 1 EKPC. W ramach takich postępowań nie chodzi bowiem o rozstrzyganie o prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności oskarżenia w wytoczonej sprawie karnej (Europejska Komisja Praw Człowieka: 5 października 1967 r., X. przeciwko Republice Federalnej Niemiec, CE:ECHR:1967:1005DEC000242865; 6 grudnia 1977 r., X. przeciwko Szwajcarii, CE:ECHR:1977:1206DEC000764876; 9 maja 1994 r., Sampson przeciwko Cypru, CE:ECHR:1994:0509DEC001977492).
- 46 Sąd odsyłający wywodzi z tego, że art. 6 ust. 1 EKPC nie znajduje zastosowania do orzeczeń uchylających, takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym.
- 47 Niemniej jednak niekoniecznie wynika z tego, że orzeczenia te również nie wchodzą w zakres stosowania art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584.
- 48 Z jednej bowiem strony takie orzeczenia nie mają tego samego charakteru co orzeczenia rozpatrywane w sprawie, w której wydano wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629).

- 49 Z drugiej strony o ile art. 47 akapit drugi karty faktycznie odpowiada art. 6 ust. 1 EKPC, a tym samym znaczenie i zakres praw gwarantowanych przez pierwszy z tych przepisów muszą być takie same jak te przyznane im przez EKPC, o tyle prawo Unii mogłoby jednak, zgodnie z art. 52 ust. 3 karty, przyznać ochronę szerszą niż ta, która wynika z art. 6 ust. 1.
- 50 W tym względzie sąd odsyłający zauważa, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału art. 4a decyzji ramowej 2002/584 ma na celu zagwarantowanie wysokiego poziomu ochrony (wyroki: z dnia 24 maja 2016 r., Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, pkt 37; z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 58).
- 51 Ponadto można argumentować, że ze względu na swe konsekwencje dla wolności osobistej orzeczenie zarządzające wykonanie kary pozbawienia wolności ma takie samo znaczenie dla skazanego, jak „wyrok w sprawie kary łącznej”, w ramach którego ponownie określa się wymiar orzeczonych kar pozbawienia wolności, a tym samym z tego powodu osoba ta powinna móc korzystać ze swojego prawa do obrony w postępowaniu, które może prowadzić do uchylenia zawieszenia, w ramach którego sądowi przysługuje swoboda oceny w zakresie wydania tego orzeczenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdiaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, pkt 88).
- 52 Ostatecznie chociaż pkt 85 wyroku z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdiaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629) ma na celu wskazanie, że orzeczenia uchylające zawieszenie nie podlegają art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, sąd odsyłający zauważa, że taka okoliczność nie może stanowić, na podstawie powyższych rozważań, wystarczającej podstawy do wydania niezależnego orzeczenia, ponieważ przepis ten w rzeczywistości nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.
- 53 W tych okolicznościach Rechtbank Amsterdam (sąd rejonowy w Amsterdamie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:
- „Jeżeli osoba, której dotyczy wnioski o przekazanie, została prawomocnie uznana za winną w postępowaniu, które toczyło się z jej udziałem, i została skazana na karę pozbawienia wolności, której wykonanie zostało warunkowo zawieszona, to czy późniejsze postępowanie, w którym sąd pod nieobecność osoby, której dotyczy wnioski o przekazanie, zarządza uchylenie tego zawieszenia z powodu nieprzestrzegania warunków i uchylenia się od kontroli i dozoru kuratora, stanowi »rozprawę, w wyniku której wydano orzeczenie« w rozumieniu art. 4a decyzji ramowej [2002/584]?”.

W przedmiocie trybu pilnego

- 54 Sąd odsyłający wniósł o zastosowanie do niniejszego odesłania pilnego trybu prejudycjalnego przewidzianego w art. 107 regulaminu postępowania przed Trybunałem.
- 55 W uzasadnieniu tego wniosku sąd odsyłający wskazuje, że S. Ardic przebywa obecnie w areszcie w Niderlandach w oczekiwaniu na rozpatrzenie wniosku o wykonanie rozpatrywanego w postępowaniu głównym europejskiego nakazu aresztowania wydanego wobec niego przez właściwe organy Republiki Federalnej Niemiec.
- 56 Sąd odsyłający wyjaśnia ponadto, że nie może rozstrzygnąć sprawy w tym zakresie do czasu rozpatrzenia przez Trybunał niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Udzielenie odpowiedzi przez Trybunał na przedłożone pytanie ma zatem bezpośredni i decydujący wpływ na długość pobytu S. Ardica w areszcie w Niderlandach dla celów ewentualnego przekazania w wykonaniu europejskiego nakazu aresztowania rozpatrywanego w postępowaniu głównym.

- 57 Należy wskazać w pierwszej kolejności, że odesłanie prejudycjalne będące przedmiotem niniejszej sprawy dotyczy wykładni decyzji ramowej 2002/584, która wchodzi w zakres dziedzin objętych częścią trzecią traktatu FUE, w jej tytule V, dotyczącym przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Odesłanie to może w konsekwencji podlegać rozpoznaniu w pilnym trybie prejudycjalnym.
- 58 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o kryterium pilności, to zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału należy wziąć pod uwagę fakt, że osoba, w której sprawie toczy się postępowanie główne, jest obecnie pozbawiona wolności, a jej pobyt w areszcie zależy od wyniku sporu w postępowaniu głównym. Ponadto sytuację osoby zainteresowanej należy ocenić w jej stanie w chwili rozpatrywania wniosku o wydanie orzeczenia w pilnym trybie prejudycjalnym (wyroki: z dnia 10 sierpnia 2017 r., *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 10 sierpnia 2017 r., *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 59 W niniejszym przypadku, po pierwsze, bezsporne jest, że S. Ardic przebywa obecnie w areszcie. Po drugie, jego pozostanie w areszcie zależy od rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym, ponieważ zastosowane wobec niego zatrzymanie zostało zarządzone zgodnie z wyjaśnieniami przedstawionymi przez sąd odsyłający w ramach wykonania rozpatrywanego w postępowaniu głównym europejskiego nakazu aresztowania.
- 60 W tych okolicznościach, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego w dniu 12 października 2017 r., piąta izba Trybunału postanowiła uwzględnić wniosek sądu odsyłającego o rozpoznanie niniejszego odesłania prejudycjalnego w trybie pilnym.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 61 Na wstępie należy zauważyć, że w niniejszej sprawie o ile S. Ardic osobiście stawiał się na rozprawach, w których wyniku wydano wyroki prawomocnie skazujące go na kary pozbawienia wolności, o tyle nie ulega wątpliwości, że rozpatrywane w postępowaniu głównym orzeczenia uchylające zawieszenie, które zapadły później, zostały wydane zaocznie.
- 62 W tych okolicznościach pytanie postawione przez sąd odsyłający należy rozumieć jako mające zasadniczo na celu ustalenie, czy w przypadku gdy, tak jak w sprawie w postępowaniu głównym, zainteresowany osobiście stawiał się na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie prawomocnie uznające go za winnego popełnienia czynu karalnego, i z tego względu wymierzono mu karę pozbawienia wolności, której wykonanie zostało następnie pod pewnymi warunkami częściowo zawieszona, pojęcie „rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie” w rozumieniu art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że obejmuje ono również późniejsze postępowanie w przedmiocie uchylenia tego zawieszenia ze względu na naruszenie tych warunków w okresie próby.
- 63 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie należy przypomnieć, że po pierwsze, pojęcie „rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie” w rozumieniu art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 musi podlegać autonomicznej i jednolitej wykładni w ramach Unii, niezależnie od kwalifikacji oraz norm prawa materialnego i procesowego, z natury rozbieżnych w zakresie prawa karnego w różnych państwach członkowskich (zob. podobnie wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 65, 67, 76).
- 64 Po drugie, Trybunał orzekł już że pojęcie to należy rozumieć w ten sposób, że oznacza ono postępowanie, które doprowadziło do wydania orzeczenia prawomocnie skazującego osobę, o której przekazanie zwrócono się w ramach wykonania europejskiego nakazu aresztowania (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 74).

- 65 Trybunał orzekł, że w sytuacji gdy postępowanie karne obejmowało kilka instancji, w których były wydawane kolejne orzeczenia, omawiane pojęcie odnosi się do ostatniej instancji tego postępowania, w trakcie której sąd po rozpoznaniu sprawy pod względem faktycznym i prawnym prawomocnie rozstrzygnął co do winy danej osoby i skazał ją na karę pozbawienia wolności (zob. podobnie wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 81, 83, 89, 90, 98).
- 66 Trybunał uściślił też, że omawiane pojęcie obejmuje również późniejszy etap postępowania, na zakończenie którego wydano orzeczenie zmieniające ostatecznie jedną lub kilka orzeczonych wcześniej kar, w zakresie, w jakim organ, który wydał to ostatnie orzeczenie, korzystał w tym względzie z pewnej swobody oceny (zob. podobnie wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, pkt 83, 90, 96).
- 67 Z powyższego wynika, że wykładni art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 należy dokonywać w ten sposób, że pojęcie „orzeczenia”, o którym w nim mowa, odnosi się do orzeczeń sądowych w przedmiocie skazania zainteresowanego, czyli tych, w których po rozpoznaniu sprawy pod względem faktycznym i prawnym prawomocnie orzeczono w kwestii winy zainteresowanego oraz, w stosownym wypadku, wymierzonej mu kary pozbawienia wolności.
- 68 W niniejszej sprawie należy ustalić, czy orzeczenie uchylające zawieszenie wykonania wcześniej wymierzonej kary pozbawienia wolności można do celów stosowania tego przepisu przyrównać do orzeczenia takiego jak opisane w poprzednim punkcie.
- 69 W tym względzie należy przypomnieć, że decyzja ramowa 2002/584 ma na celu, poprzez wprowadzenie prostszego i skuteczniejszego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej, ułatwienie i przyspieszenie współpracy sądowej, a tym samym przyczynienie się do realizacji wyznaczonego Unii celu, jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w oparciu o wysoki stopień zaufania, jakie powinno istnieć między państwami członkowskimi, zgodnie z zasadą wzajemnego uznawania (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 36, 37; a także z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 75, 76).
- 70 W tym celu wspomniana decyzja ramowa ustanawia w art. 1 ust. 2 zasadę, zgodnie z którą państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami tej decyzji ramowej. Z zastrzeżeniem wyjątkowych okoliczności wykonujące nakaz organy sądowe mogą odmówić wykonania takiego nakazu wyłącznie w enumeratywnie wyliczonych wypadkach, przewidzianych w decyzji ramowej 2002/584, a wykonanie europejskiego nakazu aresztowania można uzależnić wyłącznie od jednego z warunków wyczerpująco określonych w tej decyzji ramowej. W konsekwencji wykonanie europejskiego nakazu aresztowania stanowi zasadę, zaś odmowa wykonania, przewidziana jako wyjątek, powinna być interpretowana ściśle (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 71 Artykuł 4a decyzji ramowej 2002/584, wprowadzony na mocy art. 2 decyzji ramowej 2009/299, służy ograniczeniu możliwości odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania, wymieniając w sposób ścisły i jednolity warunki, w jakich nie należy odmawiać uznania i wykonania orzeczenia wydanego w wyniku rozprawy, na której dana osoba nie stawiała się osobiście (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 72 Na podstawie tego przepisu wykonujący nakaz organ sądowy jest zobowiązany do wykonania europejskiego nakazu aresztowania pomimo nieobecności danej osoby na rozprawie, w wyniku której wydano orzeczenie, jeżeli ustalono wystąpienie jednej z okoliczności określonych w art. 4a ust. 1 lit. a), b), c) lub d) tej decyzji ramowej (wyrok z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 55).

- 73 Tym samym omawiany przepis ma na celu poprawę współpracy sądowej w sprawach karnych poprzez harmonizację warunków wykonania europejskich nakazów aresztowania wydanych w celu wykonania orzeczeń wydanych zaocznie, co może ułatwiać wzajemne uznawanie orzeczeń sądowych pomiędzy państwami członkowskimi. Równocześnie wspomniany przepis wzmacnia prawa proceduralne osób, wobec których toczy się postępowanie karne, gwarantując im wysoki poziom ochrony poprzez pełne poszanowanie prawa do obrony, które wywodzi się z prawa do rzetelnego procesu, jak stanowi w szczególności art. 6 EKPC (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 51, z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 58–60).
- 74 W tym celu Trybunał czuwa nad tym, by art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 był interpretowany i stosowany w sposób zgodny z wymogami art. 6 EKPC i związanym z nim orzecznictwem ETPC (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 78–80, z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, pkt 87–89).
- 75 Tymczasem o ile prawomocne orzeczenie sądowe skazujące daną osobę, w tym orzeczenie określające karę pozbawienia wolności, która ma zostać odbyta, podlega w pełni zakresowi art. 6 EKPC, o tyle z orzecznictwa ETPC wynika, że przepis ten nie znajduje jednak zastosowania do kwestii dotyczących sposobu wykonania lub stosowania takiej kary pozbawienia wolności (zob. podobnie wyroki ETPC: z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie Boulois przeciwko Luksemburgowi, CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, § 87; z dnia 25 listopada 2014 r. w sprawie Vasilescu przeciwko Belgii, CE:ECHR:2014:1125JUD006468212, § 121; z dnia 2 czerwca 2015 r. w sprawie Pacula przeciwko Belgii CE:ECHR:2015:0602DEC006849512, § 47).
- 76 Inaczej jest tylko w przypadku, gdy po wydaniu orzeczenia w przedmiocie winy osoby zainteresowanej i w przedmiocie skazania jej na karę pozbawienia wolności nowe orzeczenie sądowe zmienia albo charakter, albo wymiar wcześniej orzeczonej kary, np. gdy kara więzienia została zastąpiona przez nakaz deportacji (wyrok ETPC z dnia 15 grudnia 2009 r. w sprawie Gurguchiani przeciwko Hiszpanii, CE:ECHR:2009:1215JUD001601206, § 40, 47, 48) albo gdy wydłuża wcześniejszej orzeczonej okres zatrzymania (wyrok ETPC z dnia 9 października 2003 r. w sprawie Ezeh i Connors przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, CE:ECHR:2003:1009JUD003966598).
- 77 W świetle powyższych okoliczności należy zatem uznać, że do celów art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 pojęcie „orzeczenia”, którego w nim użyto, nie obejmuje orzeczenia w przedmiocie wykonania lub zastosowania wcześniej orzeczonej kary pozbawienia wolności, chyba że celem lub skutkiem tego orzeczenia jest zmiana charakteru albo wymiaru omawianej kary i że organ, który je wydał, korzystał w tym celu z pewnej swobody oceny (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 sierpnia 2017 r., Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, pkt 78–80, z dnia 10 sierpnia 2017 r., Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, pkt 85, 90, 96).
- 78 W odniesieniu w szczególności do orzeczeń uchylających zawieszenie wykonania wcześniej orzeczonych kar pozbawienia wolności, takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, z akt, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że w niniejszej sprawie orzeczenia te nie miały wpływu ani na charakter, ani na wymiar kar pozbawienia wolności orzeczonych na mocy wcześniejszych prawomocnych wyroków skazujących zainteresowanego, które stanowią podstawę europejskiego nakazu aresztowania, którego wykonania władze niemieckie domagają się w Niderlandach.
- 79 Postępowania prowadzące do wspomnianych orzeczeń uchylających nie miały bowiem na celu ponownego rozpoznania spraw co do istoty, lecz dotyczyły jedynie konsekwencji, jakie z punktu widzenia zastosowania początkowo wymierzonych kar, których wykonanie zostało następnie częściowo zawieszono, z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków, należało przypisać okoliczności, że osoba skazana nie spełniła tych warunków podczas okresu próby.

- 80 W tym kontekście, zgodnie z właściwym ustawodawstwem krajowym, właściwy sąd miał jedynie ustalić, czy podobna okoliczność uzasadniała, by skazany faktycznie był zobowiązany odbyć w części lub nawet w całości kary pozbawienia wolności, które zostały wymierzone i których wykonanie zostało następnie zawieszane. Jak zauważył rzecznik generalny w pkt 71 swojej opinii, jeśli sąd ten korzystał w tym zakresie z pewnej swobody oceny, to nie dotyczyła ona wymiaru czy charakteru kary wymierzonej zainteresowanemu, lecz tylko tego, czy to zawieszenie powinno zostać uchylone, czy też mogło zostać utrzymane, jeśli to konieczne – z dodatkowymi warunkami.
- 81 Tym samym orzeczenia uchylające zawieszenie, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, skutkują jedynie tym, że dana osoba musi co najwyżej odbyć pozostałą część kary, jaka została jej początkowo wymierzona. Skoro, tak jak w sprawie w postępowaniu głównym, zawieszenie zostaje uchylone w całości, wyrok skazujący ponownie wywołuje wszystkie swoje skutki, a określenie wymiaru kary, która jeszcze nie została wykonana, wynika z operacji czysto arytmetycznej, ponieważ liczba dni spędzonych już w więzieniu została po prostu odjęta od całkowitego wymiaru kary orzeczonej w prawomocnym wyroku skazującym.
- 82 W tych okolicznościach oraz w świetle tego, co zostało stwierdzone w pkt 77 niniejszego wyroku, orzeczenia uchylające zawieszenie, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, nie są objęte art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, ponieważ orzeczenia te nie zmieniają kar orzeczonych w prawomocnych wyrokach skazujących ani pod względem ich charakteru, ani wymiaru.
- 83 Chociaż nie można zakwestionować tego, że środek w postaci uchylecia zawieszenia może mieć wpływ na sytuację osoby zainteresowanej, to jednak osoba ta nie może zignorować konsekwencji naruszenia warunków, od których zależy korzystanie z takiego zawieszenia.
- 84 Ponadto w niniejszej sprawie to właśnie fakt, że zainteresowany opuścił terytorium Niemiec, z naruszeniem warunku, od którego wyraźnie zależało przyznanie zawieszenia, uniemożliwił właściwym organom niemieckim osobiste doręczenie mu informacji dotyczących wszczęcia postępowania w sprawie ewentualnego uchylecia uprzednio przyznanego zawieszenia, a w konsekwencji doprowadził do wydania pod jego nieobecność orzeczeń uchylających rozpatrywanych w postępowaniu głównym.
- 85 Niemniej jednak, nawet gdy tak jak w sprawie w postępowaniu głównym wobec osoby skazanej wydano orzeczenie uchylające zawieszenie wydane po przeprowadzeniu postępowania, na którym ta osoba się nie stawiała, to nie jest ona całkowicie pozbawiona uprawnień, ponieważ jak wynika to z właściwych przepisów krajowych w sprawie w postępowaniu głównym, ma ona prawo złożyć wyjaśnienia a posteriori przed sądem, a sąd ten jest zobowiązany do ustalenia, czy w świetle tych wyjaśnień orzeczenie uchylające zawieszenie musi zostać zmienione.
- 86 W każdym wypadku w ramach art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 kryterium mającym znaczenie, które może być jednolicie stosowane, jest kryterium opierające się na charakterze wskazanego w nim „orzeczenia”, jak wynika z pkt 75–77 niniejszego wyroku.
- 87 Ponadto, jak wskazano już w pkt 70 niniejszego wyroku, wykładnia pojęcia „orzeczenia” w rozumieniu art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 szersza niż wykładnia przedstawiona w pkt 77 niniejszego wyroku mogłaby zagrażać skuteczności mechanizmu europejskiego nakazu aresztowania.
- 88 Należy również dodać, że wykładnia, jakiej Trybunał dokonał w pkt 77, oznacza jedynie, że orzeczenie dotyczące wyłącznie wykonania lub stosowania kary pozbawienia wolności prawomocnie orzeczonej po zakończeniu postępowania karnego, które nie ma wpływu ani na uznanie za winnego, ani na charakter czy wymiar tej kary, nie wchodzi w zakres stosowania 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584, a tym samym nieobecność zainteresowanego podczas postępowania, w wyniku którego wydano to orzeczenie, nie może stanowić ważnej podstawy odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania.

- 89 Natomiast jak zauważył rzecznik generalny w pkt 76 i 77 swojej opinii i jak wynika ponadto wyraźnie z art. 1 ust. 2 decyzji ramowej 2009/299, wykładnia ta nie oznacza w żadnym razie, że państwa członkowskie uwolniły się od obowiązku przestrzegania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa, tak jak ustanowione są one w art. 6 TUE, w tym prawa do obrony osób w postępowaniu karnym czy prawa do tego, aby organy sądowe przestrzegały wspomnianych praw i zasad.
- 90 Obowiązek taki wzmacnia właśnie wysoki stopień zaufania, jakie musi istnieć między państwami członkowskimi, a w konsekwencji zasadę wzajemnego uznawania, na której opiera się mechanizm europejskiego nakazu aresztowania. Zasada ta opiera się bowiem na wzajemnym zaufaniu między państwami członkowskimi co do tego, że ich krajowe systemy prawne mogą zapewnić równoważną i skuteczną ochronę praw podstawowych uznanych na poziomie Unii (zob. podobnie wyroki: z dnia 30 maja 2013 r., F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, pkt 49, 50; a także z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 77, 78).
- 91 W tym kontekście oraz w celu skutecznej współpracy sądowej w sprawach karnych wydające i wykonujące organy sądowe muszą w pełni korzystać z instrumentów przewidzianych między innymi w art. 8 ust. 1 i art. 15 decyzji ramowej 2002/584, aby wzmacniać wzajemne zaufanie leżące u podstaw takiej współpracy.
- 92 Biorąc powyższe pod uwagę, na postawione pytanie trzeba odpowiedzieć następująco: w przypadku gdy zainteresowany osobiście stawił się na rozprawie w sprawie karnej, w wyniku której wydano orzeczenie prawomocnie uznające go za winnego popełnienia czynu karalnego, i z tego względu wymierzono mu karę pozbawienia wolności, której wykonanie zostało następnie częściowo zawieszono pod pewnymi warunkami, pojęcie „rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie” w rozumieniu art. 4a ust. 1 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, że nie obejmuje ono późniejszego postępowania w przedmiocie uchylenia tego zawieszenia ze względu na naruszenie wspomnianych warunków w okresie próby, o ile orzeczenie uchylające wydane po zakończeniu tego postępowania nie zmienia ani charakteru, ani wymiaru początkowo orzeczonej kary.

W przedmiocie kosztów

- 93 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

W przypadku gdy zainteresowany osobiście stawił się na rozprawie w sprawie karnej, w wyniku której wydano orzeczenie prawomocnie uznające go za winnego popełnienia czynu karalnego, i z tego względu wymierzono mu karę pozbawienia wolności, której wykonanie zostało następnie częściowo zawieszono pod pewnymi warunkami, pojęcie „rozprawy, w wyniku której wydano orzeczenie” w rozumieniu art. 4a ust. 1 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi, zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że nie obejmuje ono późniejszego postępowania w przedmiocie uchylenia tego zawieszenia ze względu na naruszenie wspomnianych warunków w okresie próby, o ile orzeczenie uchylające wydane po zakończeniu tego postępowania nie zmienia ani charakteru, ani wymiaru początkowo orzeczonej kary.

Podpisy